

"De ontwikkeling en resultaten van de Raad van Europa" in Internationale Spectator (1 April 1953)

Source: Internationale Spectator. 01.04.1953, n° 7. 's-Gravenhage: Het Nederlandsch Genootschap voor Internationale Zaken. "De ontwikkeling en resultaten van de Raad van Europa", auteur:E.M. , p. 7-13.

Copyright: (c) Internationale Spectator

URL:

[http://www.cvce.eu/obj/"de_ontwikkeling_en_resultaten_van_de_raad_van_europa"_in_internationale_spectator_1_april_1953-nl-4c477095-cc61-4fc8-9127-7f290fe54be5.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 14/05/2013

De ontwikkeling en resultaten van de Raad van Europa

De Franse regering nam het initiatief tot de oprichting van de Raad van Europa in de zomer van 1948, onder invloed van de resoluties die de bewegingen voor Europese eenheid hadden aangenomen op het Haagse Congres in Mei 1948. Haar structuur en bevoegdheden werden in het daarop volgende jaar uitgewerkt door de organen van de Westerse Unie. Op 9 Mei 1949 ondertekenden in de Queen Anne zaal van het Paleis van St. James de Ministers van Buitenlandse Zaken het statuut. Een orgaan was opgericht dat zich tot doel stelde: "het verwezenlijken van nauwere unie tussen de leden, teneinde de idealen en beginselen, die hun gemeenschappelijk erfdeel zijn, te bewaren en hun economische en sociale vooruitgang te bevorderen".

Het doel is dus vaag. Er wordt niets gezegd over de vorm, die deze eenheid zou moeten aannemen. De reden voor deze brede formulering is duidelijk: er bestond in 1949 klaarheid noch overeenstemming op dit punt.

De strijd tussen Vergadering en Comité van Ministers.

De structuur van de Raad toont het maximum, waartoe de regeringen bereid waren, hun competentie uit handen te geven om over het lot van Europa te beslissen. Het Minister Comité had alle macht in handen. Het was het "handelend" orgaan, in de zin dat het bevoegd was te beslissen, welk gevolg aan de recommendaties van de Vergadering gegeven zou worden. In belangrijke gevallen was eenstemmigheid in het Comité vereist. De Vergadering was een zuiver delibererend orgaan, en als zodanig nog op alle punten van betekenis afhankelijk van de Ministers. Zij kon niet haar eigen agenda vaststellen. Haar zittingen zouden volgens art. 32 van het Statuut eens per jaar plaats hebben en niet langer dan één maand mogen duren, tenzij de Vergadering en het Comité van Ministers in onderlinge overeenstemming anders bepaalden. De toelating van nieuwe leden werd geregeld door het Comité, buiten de Vergadering om. De Vergadering was bovendien nauwelijks een Europese volksvertegenwoordiging te noemen, aangezien de wijze waarop de gedelegeerden gekozen werden, op aandringen van Groot-Brittannië was overgelaten aan de verschillende regeringen.

Om iets van betekenis te presteren, had de Vergadering dus allereerst meer onafhankelijkheid nodig. Op haar eerste zitting (10 Aug.-8 Sept. 1949) stelde zij derhalve in haar recommendaties aan het Minister-Comité wijzigingen in het Statuut voor, zodat: 1. de vergadering haar eigen agenda kon vaststellen, 2. een buitengewone zitting op initiatief van de President bijeengeroepen kon worden, zonder toestemming van de Ministers, 3. voor toelating van nieuwe leden de toestemming van de Vergadering nodig was, 4. een afzonderlijke Adjunct Secretaris-Generaal speciaal voor de Vergadering benoemd zou worden, 5. het aantal leden van de Vergadering zou kunnen worden uitgebreid, zodat meer werk verzet kon worden.

Haar gebrek aan continuïteit trachtte zij op te heffen door zes commissies te creëren, die ook in de periode tussen de zittingen van de Vergadering bijeen konden komen. Ook werd een Permanente Commissie ingesteld, bestaande uit de zes voorzitters der andere commissies, met de taak om gedurende het gehele jaar te zorgen voor coördinatie van werkzaamheden.

Aan de Ministers van Buitenlandse Zaken scheen deze gang van zaken revolutionair en overijld toe. Zij begonnen met het verzoek om de extra-zitting niet toe te staan.¹⁾ Zij verwierpen alle recommendaties tot wijziging van het statuut, al beloofden zij, in de praktijk op enkele punten aan de wensen tegemoet te komen. (Zo maakten zij b.v. geen gebruik meer van hun recht tot vaststellen van de agenda, en vroegen advies aan de Permanente Commissie, voor zij besloten tot de toelating van West-Duitsland en het Saar-gebied). Zij bepaalden verder dat de Permanente Commissie, de Politieke Commissie en die voor Reglement en Privileges een permanent karakter droegen, maar dat aan de overige (economisch, sociaal, cultureel en juridisch) slechts één tussentijdse zitting kon worden toegestaan. Verschillende van deze commissies kwamen hiertegen in verzet en gingen, in strijd met het bevel van de Ministers, voort bijeenkomsten te houden.

Duidelijk ziet men hier een verschil in opvatting: de gedelegeerden op de Vergadering wilden van de Raad van Europa onmiddellijk het centrum van pogingen tot samenwerking op alle gebied maken, de hoge regeringsambtenaren meenden, dat men het werk van bestaande organisaties niet moest onderbreken of

dupliceren. Aan de verdere recommendaties, gebaseerd op het werk van de commissies, besteedde het Minister-Comité dan ook weinig aandacht, Het benoemde integendeel een eigen commissie om contact met andere internationale lichamen te zoeken.

Om verbetering in deze stand van zaken te brengen werden pogingen ondernomen, een verbindingsorgaan te creëren. Wederom bleken de verschillende opvattingen. De Politieke Commissie ontwierp een lichaam dat de agenda's voor beide organen kon vaststellen, en nagaan, welk gevolg in de praktijk aan de recommendaties werd gegeven. Bevin trachtte het te vervangen door een bleek "liaison-orgaan". Het uiteindelijk compromis vormde het "Comité Mixte", de functies weken niet af van die, voorgesteld door de Politieke Commissie, maar een gebrek aan stemrecht ontnam het veel van zijn betekenis.

Op de eerste helft van de tweede zitting van de Vergadering (7-28 Aug. 1950) heerste grote verontwaardiging over de houding van de regeringen. De Ierse Minister MacBride had een zware taak in het verdedigen van het beleid van het Comité. De gedelegeerden namen een scherpe resolutie aan, waarin teleurstelling werd uitgesproken over het feit, dat het Comité de Vergadering verhinderde, haar rol van Consultatief lichaam te spelen.

Gedeeltelijk berustten de zojuist aangehaalde onenigheden aangaande competentie op een voorbijgaande oorzaak: een ministeriële angst voor een onrealistische en vroegtijdige overmoed in de vergadering, en een zekere traagheid in het uitvinden van de beste procedures, die zich bij iedere nieuwe vorm van organisatie zou voordoen. De oorspronkelijke wensen van de Vergadering aangaande competentie werden in de loop der jaren rijwel alle ingewilligd, en het verbeterde contact tussen beide organen blijkt uit de toenemende aanwezigheid van ministers op de zitting.

Gedeeltelijk waren de onenigheden echter te wijten aan de opvatting van Bevin en zijn plaatsvervanger Davies omtrent het doel van de Raad, een oorzaak die van veel meer gewicht was.

De politieke ontwikkeling

Op de eerste zitting van de Vergadering was, volgens een amendement van de enige ware Britse voorstander van integratie, Ronald Mackay, besloten dat men als de belangrijkste taak beschouwde: de creatie van een Politieke Autoriteit met begrensde, doch reële macht. Opdracht tot uitwerking van een ontwerp voor een dergelijke Autoriteit was gegeven aan de Politieke Commissie. Deze Commissie besprak op vier zittingen de wegen, waarlangs de bestaande organen zich tot Legislatieve en Executieve zouden kunnen ontwikkelen, uiteraard een vrij theoretische discussie. Het uiteindelijke rapport noemde echter de toekomstige Autoriteit nauwelijks, en beperkte zich tot aanwijzingen omtrent nauwere relaties met bestaande internationale organen. Het was opgesteld door en vertoonde de inzichten van Guy Mollet. Deze kende de Britse Labour-partij en haar inzichten en wist dat een ontwerp voor werkelijke federatie geen kans van slagen zou hebben.

Het eerste gedeelte van de tweede zitting van de Algemene Vergadering (7-28 Augustus 1950) stond in het teken van de aanval in Korea, de terugkomst van West-Duitsland²⁾ en het in Mei gelanceerde Schuman-plan. Deze harde realiteiten dwongen de gedelegeerden, hun standpunt wat betreft doel, vorm en methode van integratie nauwkeuriger te bepalen en te herzien.

De discussie over de Politieke Autoriteit werd voorafgegaan door die over defensie en het Schumanplan. Art. 1 van het statuut verklaarde de Vergadering onbevoegd tot een discussie over nationale defensie. De Politieke Commissie had echter reeds aanbevolen, dit te interpreteren als: "discussie over technisch-militaire zaken". De Vergadering, zo luidde het argument, moest toch zeker het recht hebben de buitenlandse politiek te behandelen. Tot de buitenlandse politiek behoort uiteraard de nationale veiligheid. De dreigende wereldsituatie en het verzoek van het Minister Comité, instemming te betuigen niet de verdediging van de vrije volkeren tegen agressie, gaven de Vergadering aanleiding, zonder verdere gewetensbezwaren een uitvoerig debat over Europese defensie te houden.

Churchill lanceerde hierbij zijn plan voor de onmiddellijke creatie van een Europees leger. In de uiteindelijk door haar aangenomen resolutie voegde de Vergadering hieraan toe: "onder autoriteit van een Europese

Minister van Defensie. Churchill verklaarde, de resolutie in deze vorm te kunnen aanvaarden, al stelde hij zich niet als kandidaat voor de toekomstige post beschikbaar.

Tegen stemde echter de Labour fractie, die niet inzag hoe deze laatste "continentale gril" kon passen in het Atlantisch Pact. De Scandinaviërs volgden onder de Noor Finn Moe de houding van Labour. De Duitse Sociaal-Democraten sneden één van de kernproblemen aan door tegen te stemmen op grond van de redenering dat een fusie van defensie onmogelijk was zonder een grotere mate van integratie op ander gebied.

In het debat over het Schuman-plan toonden alle Britten, ook Conservatieven, zich tegenstanders van autoriteiten met een zekere mate van supra-nationaal gezag. Eccles bracht een tegen-voorstel volgens hetwelk de regeringen bij alle beslissingen het laatste woord zouden hebben. Slechts de Labour-fractie juichte het toe. Wanneer een Hoge Autoriteit, bestaande uit "experts" op het gebied van de kolen- en staalindustrie te veel macht in handen zou krijgen, bestond volgens hen gevaar voor "technocratische controle en oligarchie".

Deze twee debatten vormden een goede inleiding tot de discussie over de creatie van een algemene Politieke Autoriteit. Ruwweg waren er in de Vergadering drie secties te onderscheiden:

1. De radicale federalisten, in hoofdzaak Fransen en Italianen, vaak voortgekomen uit de verzetsbeweging. Zij vertegenwoordigden de richting van de Unie van Europese Federalisten (Jacquet, Philip), en die van de Nouvelles Equipes Internationales (Bichet). Ze wensten een snelle, werkelijke federatie, liefst langs constitutionele weg en door middel van directe verkiezingen, maar zo nodig door de voorafgaande creatie van supranationale Autoriteiten op speciale gebieden.
2. De Britten en Scandinaviërs, die met hun "functional and practical approach towards unity" tenslotte niets anders bedoelden dan een intensivering van intergouvernementele samenwerking, zoals dit geschiedde in b.v. de O.E.E.S. Meer dan een gelegenheid tot debat en consultatie kon geen algemeen orgaan in Europa ooit geven.
3. Een gematigde middengroep, als wier vertegenwoordiger Guy Mollet kan gelden. Hoewel voorstanders van een grote mate van fusie en supra-nationaal gezag zagen zij groter voordeel in het behouden van Britse deelname in Europese projecten dan in het aangaan van een nauwe unie met staten, die elkaar toch niet in evenwicht zouden kunnen houden.

Het debat werd geopend met het reeds genoemde rapport van Guy Mollet. Dit bevatte, zoals gezegd, weinig revolutionnairs, en was daarom zeer teleurstellend voor de ware federalisten. Het bleek evenmin aanvaardbaar voor de "extremisten": de Labour-fractie stemde tegen. Aangezien Dalton het in de Politieke Commissie had goedgekeurd, bood Guy Mollet verontwaardigd zijn ontslag aan (en trok het, na verzoening met Dalton, weer in). Het incident maakte de stemming echter vrij gespannen, en men voelde zich bereid het "Perfide Albion" een blijk van continentaal doorzettingsvermogen en onafhankelijkheid te geven. Toen dan ook Dalton zelf uitriep dat zij, die de federale weg wensten te gaan, deze maar moesten volgen, vatte bij velen het denkbeeld van een tweede "serment de jeu de paumes" plaats. Nu of nooit zou een ontwerp voor een federatie tot stand moeten komen. Reynaud riep uit: "Certains de nous disent: "Prenez les risques, essayez les plâtres de la maison de l'Europe. Et si la maison s'écroule sur votre tête, nous participerons à votre enterrement Messieurs les Français, tirez les premiers ! Et bien, Mesdames et Messieurs, nous prendrons ce risque!"

Deze stemming wist zich niet te handhaven, Velen voegden zich uiteindelijk bij de groep Guy Mollet. De amendementen van Philip-Jacquet en Benvenuti, die beide in de richting van een bondsstaat voor "Klein-Europa" wezen, werden tenslotte met grote meerderheid verworpen. De leuze: "Geen Europa zonder Groot-Brittannië" kreeg de overhand.

In de hoop dat Groot-Brittannië haar houding tenslotte zou wijzigen en een compromis gevonden kon worden, besloot men, voort te gaan met het sluiten van "partiële overeenkomsten", d.w.z. overeenkomsten

op speciaal gebied, tussen de landen die daartoe bereid waren. Het Schuman-plan was een goede wegwijzer geweest. Deze overeenkomsten moesten echter voortaan gesloten worden in het kader van de Raad van Europa. Derhalve werd voorgesteld:

1. De instelling van "stemming onder reserve" in het Comité van Ministers. Een Minister kon vóór een project stemmen, zonder daarmee te kennen te geven, dat zijn eigen land daaraan wenste deel te nemen. Dit betekende derhalve een verzachting van het vetorecht.
2. Bij speciale conventies tussen een aantal staten zouden in de Raad comités met buitengewone bevoegdheden ingesteld moeten kunnen worden. Deze zouden dan onderdeel van of verbindingsorgaan met een Speciale Autoriteit moeten vormen.
3. De Secretaris-Generaal zou, bij deze speciale conventies, belast kunnen worden, de nieuwe organen bij te staan.

Men vergelijk deze voorstellen met die, welke Eden in 1952 deed!

Inmiddels moest de Raad van Europa en haar organen versterkt worden door de volgende maatregelen:

Het Ministercomité. Dit moest bevoegdheid tot het nemen van bindende besluiten krijgen. Eveneens dienden er in ieder land Ministeries van Europese Zaken te komen. Deze laatste, betrekkelijk niet zeer revolutionaire, wens komt men in de volgende jaren telkens weer tegen. Alleen in Frankrijk is er gedurende enige tijd gevolg aan gegeven, en ook daar is het ministerie tenslotte weer afgeschaft.

De Vergadering. De gedelegeerden moesten nu eindelijk allen door de nationale parlementen gekozen worden. Deze recommendatie is door het Minister Comité goedgekeurd in de zomer van 1951.

Een transmissie moest plaats vinden van de belangrijkste recommendaties van de Vergadering naar de nationale parlementen. Dit was een vrij belangrijk en zeer verstandig besluit. De vergadering verzocht het Minister Comité de parlementen op de hoogte te stellen, maar zond ook zelf haar voornaamste besluiten naar de volksvertegenwoordigingen. Als gevolg hiervan hadden in alle parlementen, (uitgezonderd het Zweedse), belangrijke debatten plaats, die verhelderend werkten en de aandacht meer op de integratiepogingen vestigden.

Pogingen tot het absorberen van concurrerende intergouvernementele organisaties. Gevraagd werd één Minister-Comité voor O.E.E.S. en Raad van Europa en het opnemen in de Raad van de sociale en culturele organisaties van de Westerse Unie. De laatste bleken bij nader onderzoek niet uitermate actief of gewichtig. De O.E.E.S. heeft nog steeds een afzonderlijke ministerraad. Een bezwaar tot combinatie vormt o.a. het grotere aantal leden van de O.E.E.S.

Relaties met het overige deel van de wereld. Men vroeg om nauwer contact tussen de Raad en de Verenigde Staten. De Atlantische gemeenschap had aan aandacht gewonnen! Minder gelukkig scheen een herhaling van een recommendatie van 1949, waarin aan het Ministercomité gevraagd werd, gesprekken tussen de Raad en de landen van het Gemenebest te organiseren. De conferentie heeft nooit plaats gevonden.

Inmiddels was de Vergadering nog steeds van plan een krachtiger overkoepelend lichaam te scheppen voor Groot Europa. De politieke Commissie ontving dan ook dezelfde opdracht als het jaar tevoren: het maken van een ontwerp voor een Politieke Autoriteit met begrensde doch reële macht. Ditmaal kweet zij zich nauwgezet van haar taak, door de vergadering op het tweede gedeelte van haar tweede zitting (18-24 Nov. 1950) het "Plan Mackay" voor te leggen. In een poging om aan allen te behagen wilde Mackay de toekomstige Legislatieve slechts langzamerhand bij aparte conventies, competentie op verschillende gebieden toekennen. Ook had hij de uiteindelijke wetgevende bevoegdheid in handen gelaten van de Ministers (de toekomstige Senaat), die de ontwerpen voor een onderzoek van zes maanden aan de diverse regeringen kon doorzenden. Na onderzocht te zijn door vele comités werd het ontwerp tenslotte op het ministeriële plan verworpen.

Tegelijkertijd bleven de radicale federalisten aandringen op een nauwere continentale unie, en op voorstel

van von Campe, Gerstemaier, Jacquet en Philip werd te dien einde op de zitting van November een commissie benoemd tot uitwerking van een Europese grondwet.

Het jaar 1951 was, wat politieke ontwikkeling betreft, voor de Vergadering een lauwe en teleurstellende periode. De positieve resultaten werden gevormd door het contact met een groep leden van het Amerikaanse Congres vlak voor de November-zitting, en de grotere frequentatie van de zittingen door de ministers (rede en dupliek van Stikker op de zitting in Mei, redenen van Schuman, van Zeeland, de Gasperi en Adenauer in November).

Maar met haar voornaamste taak maakte de Vergadering weinig vorderingen. De Defensiegemeenschap scheen in statu nascendi en dwong tot de creatie van een orgaan, dat een gezamenlijke politiek mogelijk zou maken. Bij de Declaratie van Washington in September 1951 lieten de Verenigde Staten, Frankrijk en Groot-Brittannië uitdrukkelijk weten, dat zij voorstanders waren van een continentale gemeenschap, waarin West-Duitsland tot democratie kon worden opgevoed. Nadat de weinige hoop op een verandering in de Britse houding tengevolge van de overwinning van de Conservatieven was verdwenen, nam de Vergadering in December voor de eerste maal een ontwerp aan voor een politieke continentale gemeenschap. De bevoegdheden zouden echter niet verder gaan dan het regelen van zaken in verband met defensie.

Het gebrek aan durf en initiatief gaf den voorzitter Spaak tenslotte aanleiding tot het aanbieden van zijn ontslag. Bevrijd van de ketenen van onpartijdigheid die het voorzitterschap hem gedurende drie jaar hadden opgelegd, hield hij een van de meest indrukwekkende redevoeringen die Straatsburg gehoord heeft. Hij legde daarin alle desillusie en een gedeelte van de bitterheid die alle ware Europeanen op dit ogenblik voelden tegenover het orgaan, dat hun idealen door een angstig rationalisme en voorzichtigheid dreigde te verstikken.

"Ce qu'il y a de sagesse dans cette Assemblée ! Messieurs, c'est épouvantable, votre sagesse est une sagesse meurtrière !"

Gedurende het afgelopen jaar is er meer tekening in de situatie gekomen. Het ontwerp voor de Politieke Autoriteit werd in Maart 1952 door het Minister Comité verworpen. Tot aller vreugde kwam Eden echter met een tegenvoorstel. Dit bevatte geen nieuw gezichtspunt, het was het idee, reeds in de aanbeveling van 1950 aangegeven: de organisaties op speciaal gebied moesten binnen het raam van de Raad van Europa gemaakt of gebracht worden. Eden bedoelde hiermee: de bijzondere organisaties met hun beperkt ledenaantal zouden gebruik kunnen maken van de organen van de Raad van Europa, en er zou gelegenheid zijn voor alle leden van de Raad tot het bijwonen van en spreken op hun vergaderingen.

De Vergadering toonde zich zeer verheugd over deze nadere bepaling van de Britse houding. Op haar zitting van 26-30 Mei 1952 nam zij de Eden-voorstellen in hun nog onuitgewerkte vorm aan met 99 stemmen vóór en 11 onthoudingen. De extreem-federalisten stemden vóór. Zweden vertoonde enige angst voor een te nauwe verbinding tussen Raad van Europa en Europese Defensie Gemeenschap, de W.-Duitse Sociaal-Democraten konden om dezelfde reden geen positieve stem uitbrengen. De Vergadering legde in een afzonderlijke recommendatie nadruk op de gunstige gelegenheid, ook reeds door Eden aangestipt, nu een nauwere associatie met de O.E.E.S. tot stand te brengen. Haar verder commentaar bepaalde zich tot een aanbeveling, Straatsburg de zetel van alle organisaties te maken en de Eden-plannen in geen geval een belemmering tot het tot stand komen van een Politieke Autoriteit voor de landen van de E.D.G. te maken.

Het debat over defensie in deze vergadering was in hoofdzaak belangrijk, omdat nu eindelijk in Straatsburg openlijk gesproken werd over het grootste obstakel tot integratie: de toekomstige ontwikkeling in en van West-Duitsland. Het E.D.G. verdrag werd juist in deze dagen ondertekend (27 Mei). De defensiegemeenschap werd door de meeste gedelegeerden nog steeds voorgestaan, een afzonderlijke recommendatie noemde echter de noodzaak voor hechtere associatie en garanties door Groot-Brittannië. De Britten toonden zich wat gebelgd over deze inmenging in hun zaken, en stemden tegen.

Via defensie kwam men spoedig op de Politieke Gemeenschap. In art. 38 van het statuut van de E.D.G. werd bepaald, dat het plan voor een dergelijk orgaan door haar toekomstige vergadering zou moeten worden

uitgewerkt. Aangezien men het nu echter eens was over de noodzaak van een Politieke Autoriteit voor het Continent, scheen het zinloos, te wachten tot deze vergadering zou bestaan. Spaak wenste de opdracht te geven aan de vergadering van de E.G.K.S., Nutting, de Britse staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken, verklaarde dit in strijd te zijn met de geest van het Eden-plan. Het ontwerp moest worden uitgewerkt door de Vergadering van de Raad, bijeenkomend in beperkte samenstelling. Het Minister-Comité aanvaardde tenslotte het voorstel Spaak. Slechts noemde zij de vergadering van de E.G.K.S. in dit geval een assemblée ad hoc, en breidde haar, zoals voorgeschreven in het E.D.G. verdrag, uit met 9 leden.

Op het tweede gedeelte van de vierde zitting van de Raad toonde Eden zich allerminst gebelgd over het feit dat zijn ideeën bij de eerste gelegenheid al niet gevolgd waren. Hij hield integendeel een zeer minzame rede, waarin hij op het nut en de noodzaak van de tamelijk gecompliceerde Europese eenheid wees, die nu langzamerhand vorm begon aan te nemen. De enige disharmoniërende noot kwam ditmaal in de vorm van een Italiaans amendement, dat de vrees uitdrukte voor een te grote toekomstige Britse invloed in organisaties, waarvan zij geen deel zou uitmaken. Na enige felle Franse replieken trok Caron zijn amendement echter in. Het nu door verschillende instanties uitgewerkte Eden-plan werd derhalve wederom eenstemmig aangenomen.

Over defensie viel ditmaal niet veel te zeggen. De beslissingen lagen nu bij de parlementen. Men concentreerde zich meer op de economische en sociale consequenties van bewapening, waarbij een gebrek aan inlichtingen, speciaal van de N.A.T.O., de discussie bemoeilijkte.

De politieke ontwikkeling van de Raad is op het ogenblik dus in een actief stadium. Men hoopt nu zowel Groot- als Klein Europa te maken, en ze tot een harmonisch geheel samen te voegen. Straatsburg zal, in het gunstigste geval, de plaats zijn waar alle vergaderingen worden gehouden, men kan hopen op grotere uitwisseling van inlichtingen en meer efficiency. In hoeverre het systeem van "observers" van niet-deelnemende staten op de vergaderingen de ontwikkeling ten goede zal komen, moet men nog afwachten.

De politieke gemeenschap tussen de zes continentale staten is nog dermate in statu nascendi, dat men zich beter niet aan speculaties over haar betekenis kan wagen. In de debatten op de laatste buitengewone zitting van de Vergadering in Januari 1953 bleek, dat men geen principiële bezwaren tegen voorlopige vorm of bevoegdheden schijnt te hebben. De realisatie van de E.P.G., alsmede de gehele verdere integratie van Klein-Europa hangt echter in hoge mate af van het lot van het E.D.G. verdrag.

Resultaten op ander gebied

Hetgeen de Raad op economisch gebied bereikt heeft is gering geweest. De relaties met de O.E.E.S. waren vooral vóór 1952 slecht. De Vergadering trachtte vanaf het begin alle vormen van Europese samenwerking onder haar controle te brengen, en haar pogingen waren niet steeds even tactvol of verstandig. De uitwisseling van informatie had gedurende lange tijd dan ook plaats langs zeer gecompliceerde en formele weg, en de Economische Commissie van de Vergadering wendde zich ter verkrijging van gegevens meestal tot de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties. Het is niettemin duidelijk, dat bij een concentratie van coöperatie het orgaan voor algemene economische en financiële samenwerking één van de eerste moet zijn, dat in de totale structuur wordt opgenomen.

Op de zitting van September 1952 werd, naar aanleiding van het derde O.E.E.S. rapport het "Straatsburg-Plan" in een van de recommendaties naar voren gebracht. Het legt de nadruk op het belang van verhoogde productie van grondstoffen in de overzeese gebieden, die bijzondere banden met Europese landen hebben, en uit de wens tot uitbreiding van het "preferential tariff system" van het Britse Gemenebest tot geheel Europa en haar overzeese gebieden. De Commonwealth-conferentie toonde in November 1952 weinig enthousiasme voor dit idee. De O.E.E.S. verschilt van mening wat betreft de definitie van de "second preference area" en legt de nadruk op het feit dat een ontwikkeling van overzeese gebieden toch door de Verenigde Staten gefinancierd zal moeten worden.

In afwachting van een ontwerp voor een algemeen Europees Sociaal Wetboek keurde het Minister Comité in 1952 twee ontwerpen aangaande sociale verzekering goed, betrekking hebbende op ouderdom, invaliditeit

en nagelaten betrekkingen.

Het vluchtelingenvraagstuk is, als een van de dringendste problemen in Europa, intensief door de Raad bestudeerd, zonder dat tot nu toe concrete resultaten hiervan te zien zijn.

De recommendatie aangaande de Rechten van de Mens is reeds in 1950 door het Minister Comité goedgekeurd. In 1951 werd een additioneel protocol aangenomen, bevattende het recht op eigendom, op keuze van opvoeding voor eigen kinderen en op vrije verkiezingen. Wanneer voldoende landen de conventie ratificeren zullen bij schending ook individuen klachten naar voren kunnen brengen. In eerste instantie zullen deze voor een "verzoeningscommissie" komen, en indien dit faalt voor een te creëren Hof. Sancties tegen overtredingen zullen echter niet bestaan.

In verband met de conventie over de Rechten van de Mens kan men wijzen op de in September 1952 ingestelde Commissie Goes van Naters, die onderzoekt in hoeverre vrije verkiezingen in het Saargebied worden gehouden.

De Raad van Europa heeft tot nu toe niet de rol gespeeld, die haar voorstanders zich in 1949 voorstelden. Haar directe invloed op de politieke gebeurtenissen is betrekkelijk gering geweest, en de voornaamste integratieplannen zijn niet uit haar midden voortgekomen.

Haar indirecte invloed is echter niet te meten. Indien de ontwikkeling, te zien in de Eden-plannen en de ontwerpen voor Klein Europa zich voortzet, zal bovendien haar rol in de toekomst van meer belang worden en zal zij in meer directe vorm kunnen bijdragen tot haar oorspronkelijk en tegenwoordig doel: het scheppen van een grotere' eenheid in Europa.

E. M.

1) Op voorstel van Spaak schorste daarom de Vergadering voortaan haar zittingen na twee weken, zodat zij na enige maanden "vervolgd" konden worden.

2) Het Saargebied en W. Duitsland resp. op 33 Mei en 13 Juni tot de Raad toegelaten als geassocieerd lid, d.w.z. zij hadden zitting en stemrecht in de Vergadering, maar niet in het Minister Comité. In het jaar daarop verwierf West-Duitsland een volledig lidmaatschap.